

Verslag NCP stakeholderbijeenkomst

Datum: 15 november 2010

Locatie: Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), Bezuidenhoutseweg 30, Den Haag

1. Agenda wordt goedgekeurd.
2. *Update OESO Richtlijnen voor multinationale ondernemingen:*
 - Het OESO Investeringscomité (OESO IC) is het forum waarop over investeringsbeleid en de OESO Richtlijnen besloten wordt. 6 en 7 oktober heeft de eerste inhoudelijke onderhandelingsronde over de update plaatsgevonden in Parijs.
 - Deze week komt de Advisory Group bij elkaar om te bekijken hoe de onderhandelingsstukken kunnen worden verbeterd.
 - 11 december vindt een stakeholder consultatie plaats in Parijs.
 - 15 en 16 december vindt de volgende bijeenkomst van de OESO IC Working Party plaats.
 - De belangrijkste onderwerpen van de update zijn mensenrechten, ketenverantwoordelijkheid en het functioneren van de Nationale Contactpunten (NCP's) op het punt van geschillenbeslechting.
 - Mensenrechten: er is steun voor een apart hoofdstuk voor mensenrechten. Voor wat betreft formuleringen is de race echter nog niet gelopen. In tegenstelling tot ISO 26000 en het Ruggie framework zijn de OESO richtlijnen bindend voor overheden. Het overnemen van teksten in OESO verband heeft mogelijk grote juridische gevolgen, waardoor verschillende landen zich terughoudend opstellen. Een expliciete verwijzing naar Ruggie ligt dan ook niet in de lijn der verwachting.
 - Ketenverantwoordelijkheid: de update moet een gezaghebbende definitie geven aan wat ketenverantwoordelijkheid is. Inzet is om due diligence als doorsnijdend principe in de richtlijnen op te nemen. Er lijkt redelijke steun voor een iets ruimer gebruik van de investeringsnexus (i.e. ruimere interpretatie investeringsgerelateerde activiteit), zoals gehanteerd door het Nederlandse NCP.
 - Zodra duidelijk is wat er in de update zal worden opgenomen voor wat betreft ketenverantwoordelijkheid en due diligence moet worden bekeken wat dit precies betekent voor de financiële sector. Om draagvlak te waarborgen moet de sector (meer) worden betrokken bij de discussie.
 - Functioneren NCPs: in de update zullen (aanvullende) principes worden opgenomen m.b.t. functioneren van NCPs. Voor 'koploper NCPs' blijft echter wel voldoende ruimte. Principe van 'leading by example / inspiration' is van toepassing.
 - Verbreding: verbreding mag uiteraard niet leiden tot inhoudelijke concessies. Gezocht wordt naar creatieve manieren om 'terughoudende' landen mee te krijgen.
 - Het al dan niet verbinden van consequenties aan uitspraken van het NCP blijft een lastig onderwerp. Hoewel bij een aantal landen het gevoel wel leeft dat NCP uitspraken niet zonder gevolgen kunnen blijven, lopen zij tegen juridische beperkingen aan, gezien NCP uitspraken niet op een *juridisch* robuuste manier tot stand komen. Een aantal landen daarentegen wil ook niets veranderen aan de vrijwillige aard van het systeem.
 - Ook over een verwijzing naar informeren en consulteren van inheemse bevolking ('free, prior and informed consent') in de richtlijnen is nog geen overeenstemming bereikt. Landen zijn terughoudend om (via een omweg) in OESO verband iets te onderschrijven wat ze in andere gremia niet onderschreven hebben.
 - De teksten voor Working Party medio december worden begin december verwacht. Medio december worden de onderhandelingen over bovenstaande onderwerpen voortgezet. Dan staan ook andere hoofdstukken van de richtlijnen op de agenda. **Het ministerie van EL&I, i.s.m. het NCP, organiseert 8 december een stakeholderconsultatie m.b.t. de Nederlandse inzet voor de update.**
 - De planning voor de afronding van de update is mei 2011. Wat bij de update mogelijk een steun in de rug kan zijn, is dat Hilary Clinton mogelijk de Ministeriële zal voorzitten t.g.v. het 50 jarig bestaan van de OESO.

3. *Opvolging NCP peer review*

- De OESO leden die de peer review hebben verricht zijn tot aanbevelingen gekomen op het terrein van NCP procedures, bescherming van melders, laagdrempelig houden van de richtlijnen en delen van informatie.
- Het NCP heeft in zijn reactie aangegeven de aanbevelingen grotendeels over te nemen, echter met uitzondering van de aanbevelingen die zouden leiden tot juridisering van het NCP systeem. Juridisering gaat immers in tegen het karakter van bemiddeling, en zou de effectiviteit van het NCP systeem niet ten goede komen.
- Het NCP heeft tot taak de bekendheid en de toepassing van de richtlijnen te vergroten. Wanneer het tot verschillen van inzicht komt tussen bedrijven en zijn stakeholders, kan - door alle partijen - een beroep worden gedaan op het NCP. Het NCP treedt in dat geval op als onafhankelijke bemiddelaar bij het oplossen van het probleem ('problem solving'). Uitgangspunt hierbij is het begrip tussen partijen voor elkaars gezichtspunten te vergroten en een oplossing te vinden voor conflicten.
- De voorzitter van het NCP verwijst naar het grote aantal Kamervragen over vermeende misstanden in het buitenland, en spreekt zijn verbazing uit dat deze kwesties niet eerst tot NCP zaken hebben geleid. De voorzitter geeft hierbij aan dat juist ook in een vroegtijdig stadium, voordat het tot een formele melding komt, een (informeel) beroep kan worden gedaan op de 'good offices' van het NCP. De meerwaarde van een dergelijk traject is dat problemen tijdig kunnen worden geadresseerd. De voorzitter benadrukt dat juist het aandragen van dergelijke issues kan bijdragen aan de versterking van het NCP.
- Bij een dergelijk informeel, verkennend traject zal case by case en in overleg met alle partijen bekeken worden in welke mate informatie openbaar kan worden gemaakt, waarbij wel geldt dat het NCP waar mogelijk transparantie betracht.

4. *Relatie en overeenkomsten van OESO richtlijnen met ISO 26000*

- ISO 26000 is een *private* standaard die beschrijft hoe bedrijven zich ontvankelijk kunnen tonen voor maatschappelijke verwachtingen.
- De Nederlandse overheid verwacht van bedrijven dat zij zich houden aan het normatieve kader van de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. ISO 26000 is zelf *geen* normatief kader, maar kan bedrijven helpen hieraan te voldoen – hoewel toepassing van ISO 26000 niet automatisch betekent dat een bedrijf voldoet aan de OESO richtlijnen.
- ISO 26000 is niet certificeerbaar. Wel biedt het NEN -i.s.m. MVO NL- bedrijven hulp d.m.v. een protocol voor zelfverklaring. Middels een zelfverklaring geven bedrijven zelf aan ISO 26000 te hebben toegepast en dat stakeholders hierover met het bedrijf in dialoog kunnen treden. Tijdens de introductiebijeenkomst van ISO 26000 9 december zal meer uitleg worden gegeven over zelfverklaringen.
- Het NCP heeft als taak de OESO richtlijnen te promoten en zal zijn informatiekkanalen ook inzetten om bedrijven en andere belanghebbenden in te lichten over (de toepasbaarheid van) ISO 26000.
- Aanwezigen benadrukken het belang van coherentie tussen verschillende instrumenten.

5. *Mogelijkheid voor bedrijven om zaken aan te dragen bij het NCP*

- Bij vermeende schendingen van de OESO richtlijnen door een bedrijf kan melding worden gedaan bij het NCP. Een bedrijf kan echter ook melding doen bij het NCP wanneer het van inzicht verschilt met zijn stakeholders over de toepassing van de OESO richtlijnen, of wanneer zij van mening is dat de communicatie tussen partijen niet constructief verloopt. Gezien dit veelal interpretatiekwesties betreft, en een formele melding relatie dient te houden met (vermeende schendingen van) de OESO richtlijnen, wijst de voorzitter er wederom op dat in dergelijke gevallen ook een (informeel) beroep kan worden gedaan op de 'good offices' van het NCP (zie agendapunt 3).

6. *Wvttk*

- De motie Kalma wordt verbonden aan de evaluatie van het NCP.
- De staatssecretaris van EL&I is verantwoordelijk voor MVO, en dus voor het NCP.